

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	42019 Економічна безпека підприємництва
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	42019
Назва ОП	Економічна безпека підприємництва
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Пелик Леся Василівна, Рязанов Микола Романович, Смачило Валентина Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.02.2022 р. – 11.02.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.knu.ua/pdfs/official/accreditation/076/42019-economic-security-of-entrepreneurship.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://www.knu.ua/pdfs/official/accreditation/076/42019-Program-of-expert-visits.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Київський національний університет ім. Т. Шевченка є провідним закладом вищої освіти та лідером освітніх рейтингів. У закладі склалися сталі наукові традиції, прогресивні практики та здійснюється розбудова стратегічних векторів розвитку в напрямку інтернаціоналізації, наукової співпраці, якості освіти. Експертна група констатує, що освітня програма "Економічна безпека підприємництва" за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має кращі практики в проектуванні та розробці ОП через залучення європейських фахівців, в цілому відповідає вимогам законодавства в сфері освіти та стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, забезпечує прозорі практики вступу, студентоцентрикований підхід, свободу вибору методів та форм навчання, вираження думок, надає право на академічну мобільність, забезпечує досягнення програмних результатів навчання та формування компетентностей за рахунок відповідного кадрового потенціалу, залучення всіх груп стейкхолдерів до реалізації ОП, має відповідне освітнє середовище. В той же час, експертна група відмічає незначні невідповідності в реалізації освітньої програми діючим внутрішнім документам, недостатню інформованість здобувачів стосовно формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Експертна група як сильну сторону та позитивну практику відмічає започаткування та проектування освітньої програми за ініціативи, тісної співпраці та підтримки з представниками Єврокомісії у відповідності з сучасними глобальними тенденціями в сфері підприємництва, торгівлі та економічної безпеки, формуванні унікальної сукупності освітніх компонентів, які забезпечують результати навчання щодо експортного контролю, в т.ч. товарів і технологій подвійного призначення, забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. Передбачено та здійснюється викладання англійською мовою освітніх компонентів, змістовне навантаження яких сформовано на основі матеріалів та рекомендацій представників Європейської комісії. Впровадження автоматизації процесів навчання, яке здійснюється шляхом функціонування системи електронної підтримки навчального процесу та застосуванням у модульному середовищі освітнього процесу систему TRITON, на якій розміщуються електронні навчальні курси з дисциплін із елементами комплексної комунікації здобувачів та НПП. Співпраця із закордонними партнерами забезпечує здобуття здобувачами і професорсько-викладацьким складом новітніх знань в галузі економічної безпеки підприємництва. Програмою передбачено можливості академічної мобільності для викладачів та здобувачів (денної форми навчання). Академічна та наукова кваліфікація викладачів, що задіяні у реалізації ОП забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Чітко регламентована та налагоджена прозора процедура конкурсного відбору компетентних науково-педагогічних працівників. КНУТШ сприяє професійному розвитку викладачів через співпрацю з науковими установами в Україні та за кордоном, виконання фахових наукових досліджень. Позитивною практикою є те, що здобувачі мають можливість слухати лекції міжнародних експертів (Жана Паскаля Зандерса (Бельгія) та професора Льєзького університету Квентіна Мішеля (Бельгія)). Викладачі мотивовані до підвищення професійної та викладацької майстерності. Було проведено підвищення кваліфікації викладачів з їх сертифікацією іноземними партнерами. Прагнення університету до постійного підвищення культури якості вищої освіти. Чітко визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Сприяння працевлаштуванню студентів та випускників завдяки діяльності відділу працевлаштування та роботи з випускниками. Існування Ради роботодавців, яка допомагає у процесах вдосконалення ОП. Проводяться щорічні он-лайн опитування різних груп стейкхолдерів, що дозволяють визначати напрями вдосконалення освітньої діяльності та освітнього процесу. Формуються Асоціації випускників (Alumni груп), які спирають інтеграції між НПП та випускниками.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Неможливість участі здобувачів ОП у програмах міжнародної академічної мобільності (програма реалізується лише з заочною формою навчання). Створити умови для реалізації права здобувачів будь-якої форми навчання на академічну мобільність, що сприятиме інтеграції ОП до світового академічного простору. Невідповідність наявних механізмів обрання вибіркового компонента за ОП, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації, тим, які передбачені Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін <http://surl.li/hlrc>. Привести у відповідність до затверджених Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін <http://surl.li/hlrc> механізми обрання вибіркового компонента, які використовуються за даною ОП, врахувавши присвоєння професійних кваліфікацій. Неповна інформованість здобувачів щодо можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії та реалізації права на обрання вибіркового компонента. Посилити інформованість здобувачів вищої освіти щодо можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії та реалізації права на обрання вибіркового компонента. Невідповідність діючої процедури присудження професійної кваліфікації, тій, яка передбачена Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка. Привести у відповідність процедуру присудження професійної кваліфікації, тій, яка передбачена Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка та чинними законодавчими та нормативними актами.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП "Економічна безпека підприємництва" за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", подана на акредитацію, затверджена 14.02.20р. пр. №4 та введена в дію наказом ректора №109-32 від 14.02.20. Мета ОП зазначена в профілі (с.19). Програма має прикладний характер з фокусом на надання освіти з ек. безпеки підприємництва та акцентом на експортний контроль. Дана ОП розроблена та впроваджена за ініціативою Європейської комісії та сприяння Українського науково-технологічного центру (УНТЦ), який у 2017 р. запропонував КНУТШ готувати фахівців з експ. контролю товарів і технологій подвійного використання щодо РХБЯ (радіологічної, хімічної, біологічної, ядерної) безпеки. В 2018р. над створенням ОП починає працювати робоча група у складі: міжнародні експерти – М. Еспона (Аргентина), Ж.-П. Зандерс (Бельгія); проектний менеджер – О. Таберко (УНТЦ), та НПП КНУТШ – І. Мазур, В. Гура. Унікальність даної програми обумовлена: 1) започаткуванням, проектуванням та реалізацією в межах міжнародного проекту в партнерстві з УНТЦ за підтримки Європейської комісії, що дозволило врахувати сучасні міжнародні тренди та глобалізаційні виклики в сфері забезпечення економічної безпеки підприємницької, торгової діяльності; 2) сукупністю освітніх компонентів ОК1, ОК3, ОК6, ОК7, змістовне навантаження яких базується на навч.-метод. забезпеченні європейських партнерів; 3) залученням до викладання міжнарод. фахівців з експ. контролю та ек. безпеки (Ж.-П. Зандерса (міжнарод. експерт у сфері РХБЯ, Бельгія); К. Мішеля (Льєжський Університет, Бельгія)); 4) залученням до міжнарод. підвищення кваліфікації НПП, дотичних до реалізації ОП з видачею сертифікатів (В. Гура, І. Мазур, О. Богуславський); 5) можливістю опанування окремих ОК англійською мовою; 6) можливістю міжнарод. академ. мобільності; 7) прикладним характером. Розробка та реалізації даної ОП, її мета органічно впливає з місії та пріоритетних напрямків, що зазначені в Стратегічному плані розвитку <https://cutt.ly/oAxWoSI>: розвиток ек. наук, а також 9 напрямків, в межах яких визначено ключові цілі та індикатори (зокрема, моніторинг ринку праці для еф.працевлаштування, співпраця з роботодавцями; інтеграція в міжн. освітній простір та між. співпраця, що яскраво виражено в даній ОП; навчання удосконалення життя - дана ОП зосереджена на підготовці фахівців, відповідно до потреб роботодавців та наданні другої вищої освіти). Провісивши фокус-групи з розробниками, стейкхолдерами, представниками ЄК, які є фахівцями з безпеки та експ. контролю, а також завдяки відкритій зустрічі, ЕГ переконалася, в фактах, які свідчать про унікальний характер програми. На відкритій зустрічі було відмічено, що ця програма, внаслідок унікального поєднання та наповнення ОК та актуальності в сучасних умовах, потребує масштабування в інші регіони та ЗВО України. Дана ОП має значні перспективи розвитку в аспекті існуючих глобалізаційних викликів, під які підпадає зараз Україна; стейкхолдери зазначили про потребу у фахівцях такого спрямування.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формулювання цілей та результатів навчання були залучені, передусім представники Європейської комісії, які виступали ініціаторами створення даної ОПП - через пряму співпрацю, надання навчально-методичного забезпечення за ОК1, ОК3, ОК6, ОК7, проведення навчальних заходів за основними модулями (ОК) для викладачів та здобувачів, консультації, участь у науково-комунікативних заходах. Під час зустрічі з європейськими партнерами було встановлено, що вони в цілому задоволені результатами реалізації програми, наголосили на зростанні кількості здобувачів та бачать перспективу подальшої співпраці та розширення в напрямку наукових досліджень і започаткування програми на рівні доктор філософії. Також поділилися труднощами впровадження ОП та шляхах вирішення (перехід на заочну форму навчання), які вирішувалися в тісній співпраці. ЕГ відмічає відкриті, тісну систематичну співпрацю з роботодавцями, здобувачами, академічною та професійною спільнотою, випускниками (наприклад, <http://surl.li/aqbuw>, <http://univ.kiev.ua/news/10905>), <http://surl.li/bjale>, <http://surl.li/bjamh>, <http://surl.li/bjamz> та відображено у витягах з протоколів засідання кафедри №2 від 2.09.20р., №8 від 19.04.21р., №10 від 26.05.21р., №2 від 11.10.21р., які надано через систему НА), яка здійснюється протягом започаткування та реалізації даної ОП. Проводяться опитування здобувачів (<http://surl.li/bjamj>), результати яких обговорюються на засіданнях кафедри. Здобувачі на зустрічах зазначили про тісну комунікацію з гарантом та можливість надання пропозицій, опитувань, тощо. Розроблено анкету для роботодавців (<http://surl.li/bjamn>) та проводяться їх опитування <http://surl.li/bjalo> <http://surl.li/bjalu>. Роботодавці виказали високий рівень зацікавленості та залученості до даної ОПП. Зокрема, Празян М.В. зазначив на необхідності посилення практичної підготовки та розвитку soft

skills. На ОП надано дві позитивні рецензії від партнерів: виконавчого директора Українського науково-технологічного центру К. Белаяца та ген. директора Спільки підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України В. Биковця (через систему НА). Заклад та кафедра здійснює тісну співпрацю із міжнародною академічною та вітчизняною спільнотою, що відмічено у ВСО, підтверджено на зустрічах та знаходить відображення на сайті (наприклад, <http://surl.li/bjamv>,). Зокрема, Юшкевич О.О.(витяг з пр. №10 від 26.05.21р.) наголосила на включенні ОК, які б забезпечували компетентності щодо управління персоналом, маркетингу, аналізу ринків, господарської діяльності. Узагальнені пропозиції від усіх груп стейкхолдерів стали основою для проекту ОПП 21/22, який надано через систему НА. В ньому скориговано мету програми, її орієнтацію, спеціалізації та особливості програми, а також змінено назву професійної кваліфікації відповідно до класифікатора професій на ""Інспектор з експорту"".

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОПП розроблена у відповідності із тими запитами, який формує сучасний ринок праці (фахівці, які б зналися на економічній безпеці підприємницької, торгівельної діяльності та проведенні експортного контролю) та спеціальність (глобалізація підприємницької та торгівельної діяльності, забезпечення їх безпечності), а також стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (наказ МОН №961 від 10.07.19р.) – далі СВОУ. ОПП містить сукупність обов'язкових компонент (ОК1 Базові знання про РХБЯ, ОК3 Глобалізаційні виклики, ОК6 Світові торгівельні режими, ОК7 Експортний контроль товарів і технологій подвійного використання), які формують результати навчання (відображено в робочих програмах, наданих через систему НА), необхідні фахівцю з експортного контролю. Розробники ОПП спиралися на аналітичні огляди ринку праці, результати обговорень з академічною спільнотою (<http://surl.li/bjabu> , <http://surl.li/bjabz>), з роботодавцями (підтверджено на зустрічах), здобувачами вищої освіти на різноманітних науково-комунікативних заходах (наприклад, <http://surl.li/bjabu>), а також завдяки функціонуванню Alumni Club EF(<https://www.facebook.com/alumniclubef>), Центру «Дія.Бізнес. КНУ» (<https://cutt.ly/1RZNZgS>) тощо, Варомий внесок було здійснено представниками Європейської комісії, участь яких здійснюється за фінансової підтримки УНТЦ, у аспекті надання актуальних тем модулів (освітніх компонентів), які є необхідними для досягнення цілей ОПП. Саме досвід та аналітичні матеріали представників Єврокомісії стали основою для започаткування даної ОПП. Навчання викладачів за кордоном, дотичних до реалізації ОПП, у відповідних закладах, дозволило врахувати досвід Львівського університету, Бельгія, Римського університету Тор Вергата, міжнародних магістерських курсів з РХБЯ: Хімічне, біологічне, радіологічне, ядерне та вибухове відділення промислового машинобудування та Школи медицини й хірургії, Массачусетського університету Лоуелл, Лоуелл, штат Массачусетс, США, Університету Кренфілда в Шрівенхемі, Великобританія. Саме кращі практики цих програм було покладено в основу даної ОПП. Серед вітчизняних ОПП схожа ОП за магістерським рівнем реалізується в Університеті економіки та права «КРОК» - «Управління фінансово-економічною безпекою», де акцент зроблено на фінансовій складовій безпеки підприємництва.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ПРН, передбачені даною ОПП відповідають програмним результатам навчання, які передбачені в СВОУ для освітньо-професійних програм за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (наказ МОН №961 від 10.07.19р.). Через сукупність обов'язкових ОК1-15 досягаються ПРН 1-11, що відображено в табл. 5 ОПП (с. 29). Окрім того, даною ОП додатково передбачено досягнення програмних результатів, які призначені для освітньо-наукових програм (згідно СВОУ) ПРН13-ПРН14, забезпечення яких також досягається через опанування обов'язкових дисциплін. Запровадження додаткових ПРН базується на стратегічних векторах розвитку КНУ як потужного наукового центру, реалізації принципу навчання через дослідження, застосуванні інноваційних інтерактивних методів та інформаційно-комп'ютерних технологій (інтерактивна мапа, кейс стаді, проєктний підхід, «2021_PTBD_CyberSecurityEss» Мережевої Академії CISCO). ОПП відповідає дескрипторам чинної Національної рамки кваліфікацій (ПКМУ від 25.06.2020 р. № 519) за 7 (магістерським) рівнем в розрізі знань, умінь/навичків, автономії та відповідальності, комунікації, що відображено в робочих програмах, які надано через систему НА та пояснено на зустрічі 10.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Експертна група як сильну сторону та позитивну практику відмічає започаткування та проєктування освітньої програми за ініціативи, тісної співпраці та підтримки з представниками Єврокомісії у відповідності з сучасними

глобальними тенденціями в сфері підприємництва, торгівлі та економічної безпеки, формуванні унікальної сукупності освітніх компонентів, які забезпечують результати навчання щодо експортного контролю, в т.ч. товарів і технологій подвійного призначення, забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Експертна група не відмічає слабких сторін стовбно проектування та цілей ОП та підтримує пропозицію представників Єврокомісії щодо розвитку даної ОП на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти та масштабування даної ОП в освітньому просторі України.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП повною мірою відповідає характеристикам за підкритеріями 1.1-1.4: цілі програми відповідають стратегії закладу, враховуються позиції різних груп стейкхолдерів, тенденції розвитку спеціальності, галузевий та регіональний контекст, а також СВОУ за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» при визначенні та формулюванні цілей ОП та результатів навчання. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, ЕГ робить висновок щодо повної відповідності ОПП Критерію 1 та наявності позитивних практик започаткування, проектування та реалізації програми, що дозволяє встановити рівень відповідності А.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньо-професійної програми "Економічна безпека підприємництва" становить 90 кр. ЄКТС, що відповідає вимогам ЗУ "Про вищу освіту" та СВОУ за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (Наказ МОНУ 10.07.2019 р. № 961). ОПП передбачено формування компетентностей, визначених стандартом для освітньо-професійної програми (ЗК1-ЗК5 та СК1-СК5), а також враховано ЗК6, СК6 та СК8, які призначені для освітньо-наукових програм магістерського рівня, та додано ЗК7 "Здатність спілкуватися професійною іноземною мовою". Обсяг обов'язкових ОК, спрямованих на формування зазначених компетентностей становить 66 кр.ЄКТС (73,3%). В матриці відповідностей компетентностей та ОК (с. 27-28 ОПП) відмічено, що вибіркові ОК також сформують зазначені компетентності. Обсяг, який відводиться на дисципліни за вибором здобувачів становить 24 кр. ЄКТС або 26,7%, що відповідає вимогам п. 15 ст. 62 Закону України "Про вищу освіту". Аналіз ОПП, робочих програм дозволив встановити, що всі програмні компетентності ЗК1-ЗК7, СК1-СК7 (в п.4 С. 27 йде інше кодування – ФК) забезпечуються обов'язковими ОК1-ОК15 та посилюються через ряд вибіркових компонентів. Під час спілкування з гарантом та групою розробників було зазначено, що додаткові компетентності додані для відображення відповідності стратегічним орієнтирам розвитку КНУТШ (дослідження та інновації <http://surl.li/hxes>). За опитуваннями роботодавців в жовтні 2021 року було зазначено, що [13 опитаних з 14 вважають, що обсяги теоретичної, науково-дослідної та інноваційної складової програми є збалансовані]. У проекті ОП, наданому через систему НА, додані СК 8 і 9, які стосуються [методів для проведення прикладних досліджень у сфері експертизи товарів військового призначення та подвійного використання] та ідентифікації небезпек та ризиків підприємництва, та оновлені ОК 7 та 13. Такі трансформації дозволяють більш повно окреслити унікальність ОП та її професійну спрямованість в сфері експортного контролю.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Порядок розроблення, розгляду та затвердження ОП визначається Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/hzls> та іншими внутрішніми документами: <http://surl.li/iprk>, <http://surl.li/iprl>. Представлена через систему НА ОПП обсягом 90 кр. ЄКТС (1,5 роки або 3 сем.) логічно структурована, компоненти ОП представлені в п. 2.1 в двох частинах: обов'язкові ОК1-ОК15 (66 кр. ЄКТС) та дисципліни вибору студенту (5 блоків по дві ОК в кожному блоці, з яких студент має обрати 5 загальним обсягом 24 кр. ЄКТС). Аналіз відповідності ПРН компонентам

ОП, представлений в п. 5 (с. 29) та табл. 3 системи НА, а також робочих програм і навчально-методичних комплексів, наданих через систему НА, свідчить, що сукупність ОК1-15 в повній мірі забезпечують ПРН1-14 (ПРН1-11 – передбачені СВОУ, ПРН12-14 додано розробниками); також в матриці (с. 29-30) додатково представлено забезпечення ПРН1-14 вибірковими ОК. Структурно-логічна схема ОП (с. 25) не структурована за роками й семестрами, але містить 3 частини ОК, які завершуються виробничою практикою та кваліфікаційною роботою магістра. Зв'язок між ОК, представлений за допомогою стрілочок, є послідовним, що не відповідає логіці навчання та викладання, наприклад, ОК8 може бути пререквізитом не лише для ОК13, а для ширшого переліку ОК. Також СЛС не містить відомостей щодо професійної кваліфікації. Закладом зазначено про зміни, які представлені в проекті ОП, відповідно до доданих компетентностей, передбачаються ПРН 15 та 16, які характеризують результати навчання у сфері експортного контролю та безпеки підприємництва. До ОПП надано план, який в цілому сформований та структурований відповідно до опису ОП. Зазначено: термін навчання 1р. 4 міс (що, за поясненням представників закладу відповідає 1,5 р. календарному); освітню та професійну кваліфікації, графік навчального процесу. За поясненнями ЗВО, [НП вперше створений в системі Тритон у 2020р. на основі опису. На основі НП створюється оперативний. Якщо змін у НП не передбачається на наступний навчальний рік, то він залишається незмінним, але на наступний рік створюється новий оперативний план]. ОП не переглядалася в 2021р., тому НП2021р. не створювався. Заклад планує внести зміни до НП – додавши лабораторні роботи замість семінарських.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

В ОПП предметна область зазначена на с. 19, і описана як така, що відповідає галузі «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», спеціалізації «Економічна безпека підприємництва». В ОПП2020р. в описі предметної області не зазначено об'єкт вивчення, цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методи, методики та технології, інструменти та обладнання. За наданими поясненнями, предметна область розкривається через ОК1, ОК3, ОК6, ОК7, ОК10, ОК13. Аналіз ОПП, робочих програм та навчально-методичного забезпечення, наданого через систему НА, свідчить, що об'єкт вивчення, цілі навчання та теоретичний зміст предметної області розкриваються через сукупність обов'язкових компонентів ОК1-ОК15. Методи, методики та технології представлені в межах ОК1, ОК3 ОК5-6, ОК8-10, ОК12-13, зокрема: методи аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища організації, методологічні підходи до стратегічного планування та управління, технологія розробки стратегії розвитку організації (ОК5); аналітичні й статистичні методи обробки економічної інформації (ОК6); методологічний та технічний інструментарій для оцінювання походження та виду товарів в процедурах митного контролю (ОК10). Інструменти та обладнання представлені використанням пакету MS Office, онлайн платформ для проведення дистанційних занять (інструменти Google, Zoom, Moodle, Teams) наприклад, ОК1, ОК3, «2021_PTBD_CyberSecurityEss» (ОК12), бази «Єдине вікно» (ОК10), інтерактивної мапи країн світу (ОК3,6), про що зазначено на зустрічах з викладачами. В наданому через систему НА проекті ОП, предметна область розширена відносно представленої в СВОУ за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем. А саме: через розширення об'єктів вивчення шляхом додавання до мети «досягнення економічних і соціальних результатів, унеможливлення небезпек бізнесу»; через розширення цілей навчання шляхом додавання у майбутніх фахівців здатності «проведення експертних досліджень товарів та технологій подвійного використання, здійснення інновацій за невизначених умов і вимог щодо ідентифікації, оцінки та контролю небезпек та ризиків, застосування оптимальних методів ефективного управління».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Наявні в ЗВО процедури, які дозволяють формування ІОТ регламентуються 1) п. 9.4 Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/hloz>, де передбачено обрання із вибіркової складової НП ОП, за якою здобувач навчається, та іншої ОП того самого або іншого освітнього рівня, із блоку обов'язкових ОК іншої ОП, ОК інших ЗВО (академічна мобільність); 2) Положенням про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір навч. дисциплін <http://surl.li/hlpc>, де (п. 2.2) детально описані варіанти вибору ОК, в т.ч. із присвоєнням проф. кваліфікацій (2.2.1.1 - спеціалізований (профільований) блок (пакет) дисциплін); процедура обрання (р.3), яка включає 6 етапів (інформування щодо процедури; ознайомлення з переліком ОК, зокрема, через кабінет здобувача; запис здобувачів; опрацювання заяв; повторний запис (за визначених умов); остаточне опрацювання заяв здобувачів). Відповідно до п. 2.2.1.1 положення <http://surl.li/hlpc>, для ОП з присвоєнням проф. кваліфікації, здобувач має обрати [спеціалізований (профільований) блок (пакет) дисциплін] досягнення результатів навчання за цим блоком (пакетом) може стати основою для присудження професійної кваліфікації. ОПП (с. 23) містить 5 блоків по 2 дисципліни в кожному; передбачено, що здобувач має вільно обрати 5 ОК, що корелює з п. 2.2.1.2 та 2.2.1.3 зазначеного положення. Здобувачі на фокус-групах зазначили, що: ознайомитися з ОК можна на основі роб. програм; знають, де вони оприлюднені; на початку I сем. вони обирали 5 дисциплін з 10 (зокрема, ВК5.2, ВК4.2, ВК3.2, ВК2.2, ВК1.2) на основі ознайомлення з їх змістом, в т.ч. й через роб. програми на сайті кафедри; думка щодо обрання тієї чи іншої дисципліни узгоджувалася в групі; вибір здобувача фіксується в заяві (надано через систему НА). Здобувачі задоволені вибором, адже він корисний для їх подальшої проф. діяльності. В той же час, здобувачі не продемонстрували обізнаності щодо інших можливостей обрання ОК, окрім 5 ОК з 10, що представлені в блоках, зокрема, з інших ОП. НПП зазначили, що вибір здійснюється з усього переліку вибіркових ОК; проводиться їх презентація здобувачам; ведеться розробка сертифікатних програм. Вибіркові ОК призначені для посилення проф. підготовки. Гарантом проводяться зустрічі зі здобувачами, результати яких обговорюються на засіданні кафедри

(витяг з пр. №2 від 25.09.20; пр. №2 від 11.10.21; №8 від 19.04.21), де відмічається задоволеність існуючими можливостями формування ІОТ. На зустрічі з керівництвом КНУТШ було зазначено, що процедури вибірковості є широкими і дозволяють формувати ІОТ. За результатами попередніх акредитацій, заклад рекомендує гарантам зазначати широкі можливості вибору в ОПП і НП. Дана ОПП не містить такої інформації. Аналіз сайту на момент проведення акредитаційної експертизи показав, що не всі робочі програми вибіркових ОК були оприлюднені на сайті, що пояснено гарантом як технічний збій. Здобувачі можуть обирати теми кваліфікаційної роботи, бази практики, що підтверджено на фокус-групі.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка регламентована п. 4.5 Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/hloz>. ОПП та навчальним планом 2020/2021 н.р. передбачено практичну підготовку. Зокрема, виробнича практика (ОК15, 6 кр. ЄКТС, 3 сем., 4 тиж.); практичні та семінарські заняття (37 год в межах обов'язкових ОК). Завдяки безпосередньо виробничій практиці формуються ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ФК1, ФК2, ФК5. Відповідно до п. 5.3.4 Положення про організацію освітнього процесу, за умови присвоєння професійної кваліфікації, виробнича практика має тривати не менше ніж 6 тиж. Згідно інтерв'ювання випускників, розробників та звітам з виробничої практики, наданих через систему НА, тривалість практики в 2021р. була з 1.06. по 30.06. Через систему НА надано наказ на виробничу практику №1358-33 від 15.04.21р., де зазначені бази практик, серед яких є як підприємства (ТОВ ""Де Ла Марк"", ТОВ ""Аірконд""), так і торгово-промислові палати (Київська, Хмельницька), а також Інститут ядерних досліджень НАН України. Результати проведення виробничої практики та захисту звітів представлено у відповідному звіті (надано через систему НА), де відображено склад комісії із захисту практики, успішність, керівників, тощо. В РП та методичних вказівках, що надані через систему НА, означено мету практики [ознайомлення безпосередньо на підприємствах (в організаціях, установах) із виробничою, комерційною та правовою діяльністю бази практики; відпрацювання вмінь і навичок зі спеціальності; закріплення знань, отриманих при вивченні певного циклу теоретичних дисциплін, та набування практичного досвіду], завдання (набуття компетентностей ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ФК1, ФК2, ФК5), прописано її складові. Аналіз наданих через систему НА звітів здобувачів з практики та щоденників, показав, що їх зміст та структура відповідають Методичним рекомендаціям щодо організації та проведення виробничої практики та містять аналітичний огляд та виконання індивідуального завдання. Інтерв'ювання роботодавців дозволило встановити їх залучення до формування цілей та завдань виробничої практики, зацікавленість у практичній підготовці та подальшому працевлаштуванні (факти якого присутні серед випускників: К. Нестерук працевлаштована в ТПП). В цілому і здобувачі, і роботодавці за результатами фокус-груп задоволені практичною підготовкою за ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма передбачає набуття соціальних навичок в межах реалізації сукупності ОК (ОК1-15), змістовне навантаження яких дозволяє сформувати ЗК1-7. Опанування соціальних навичок сприяють також інноваційні методи навчання, які зазначені в робочих програмах, табл. 3 та на фокус групах зі здобувачами та НПП – елементи проблемноорієнтованого навчання, case study, проектний та командний підходи, презентація результатів виконання завдань (усно та письмово), ділові ігри, дискусійне обговорення. Наприклад, ОК8 Відповідальна поведінка підприємця, містить такі результати навчання за дисципліною (відповідно до с. 4 робочої програми, що надана через систему НА): 3.1 Здатність презентувати результати аналітичного дослідження; 3.2 Здатність вести аргументовану дискусію щодо технології допомоги мінімізації негативних впливів ведення бізнесу. В межах даної ОПП можливе викладання англійською мовою (ОК1, ОК3, ОК6, ОК7) викладачами кафедри, а також гостьовими лекторами, що розвиває навички комунікації іноземною (англійською) мовою усно та письмово. Дана компетентність була додана до передбачених СВОУ за спеціальністю внаслідок орієнтації даної ОП на взаємодію з іноземними партнерами та здійснення професійної діяльності випускниками в середовищі, яке передбачає комунікацію професійною іноземною мовою. Окрім розвитку soft skills в межах формальної освіти, відбувається залучення здобувачів до тренінгів, в т.ч. й за участі іноземних представників, конференцій, які проводяться на базі кафедри та в КНУТШ; здійснюється підготовка наукових публікацій (зазначені в магістерських роботах, які надано через систему НА, та підтверджено на фокус-групі).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За ОПП присвоюється професійна кваліфікація "Фахівець з експортного контролю". Професійний стандарт відсутній. На зустрічі з керівництвом зазначено, що в основі визначення професійної кваліфікації може бути покладений ДКХП. В проєкті ОП змінено назву професійної кваліфікації відповідно до класифікатора професій на "Інспектор з експорту". Питання присвоєння кваліфікацій регламентовано р. 8 Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/hloz>; присвоєння проф. кваліфікацій - п. 8.3, де: пп. 8.3.2 зазначені умови присвоєння (відповідність професійному стандарту); пп. 8.3.4 зазначено мін. вимоги ОП щодо присвоєння професійної кваліфікації [визначення результатів навчання, що достатні для присвоєння професійної кваліфікації, і рівня їх опанування; здобуття оціненого роботодавцями досвіду практичної діяльності за фахом; окрему процедуру

присвоєння проф.кваліфікації у межах підсумкової атестації].Згідно п. 5.3.4 зазначеного Положення практика має тривати не менше 6 тиж. В ОП та НА зазначено умови присвоєння проф. кваліф.: окреме рішення ЕК; отримання оцінки не нижче 75б. з 7 дисциплін блоку обов'язкових ОК, в т.ч. з вироб. практики; 4 будь-яких вибіркового ОК; за захист кваліф. роботи. В цілому, діюча процедура присвоєння кваліфікацій не відповідає прописаній в Положенні КНУТШ: відсутній професійний стандарт, тому не є зрозумілим відповідність чому має перевірятися під час оцінювання; компетентності та ПРН за ОП не містять результатів, що безпосередньо корелюють з експортним контролем; обрання будь-яких 4 вибіркового ОК ставить у випадкову залежність отримання таких результатів навчання, які були б необхідні фахівцю з експортного контролю, тим паче, такі результати ніде не визначені; відсутня окрема процедура присвоєння проф.кваліфікації у межах підсумкової атестації; тривалість виробничої практики (4 тиж), не відповідає передбаченій для присвоєння проф. кваліфікацій в Положенні (6 тиж.). Здобувачі виявили необізнаність щодо професійної кваліфікації.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Основні питання щодо обсягу освітньої програми, окремих освітніх компонентів та навантаження здобувачів регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/hlpc>. Обсяг програми (90 кр. ЄКТС або 2700 год) розподілено в НА за окремими ОК (як правило не менше 3 кр. ЄКТС) за видами роботи. ОП реалізується за заочною формою навчання, що передбачає переважання самостійної роботи (2376 год або 88%) над навчальною (144 год. або 5,33%), також передбачена виробнича практика (180 год. або 6,6%). Обсяг навчальних годин (144год), відповідає вимогам п. 5.2.6 зазначеного Положення. Графік навчального процесу, представлений в НП, за заочною формою навчання містить такі етапи навчання: настановча сесія, самостійна робота, екзаменаційна сесія, виробнича практика, дипломна робота. Також передбачені канікули. Сукупна тривалість екзаменаційних та настановчих сесій становить до 40 календарних днів на рік. Під час спілкування зі здобувачами та випускниками програми, було встановлено, що суттєвих нарікань існуючі практики розподілу навантаження не викликали; присутня тісна комунікація з гарантом, яка дозволяє визначити проблеми з перевантаженням здобувачів. Зокрема, в результатах опитувань студенти [запропонували зменшити обсяг завдань на самостійне виконання (особливо, предмети, на які виділено мало ак. годин)] <http://surl.li/bjamj>. Результати обговорень навчання зі студентами презентуються на засіданнях кафедри (витяг з пр. №2 від 25.09.20; пр. №2 від 11.10.21; №8 від 19.04.21) та свідчать про задоволеність якістю наданих освітніх послуг.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Передбачено викладання англійською мовою освітніх компонентів, змістовне навантаження яких сформовано на основі матеріалів та рекомендації представників Європейської комісії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

" 1. Невідповідність наявних механізмів обрання вибіркового компонентів за ОП, що передбачає присвоєння професійної кваліфікації, тим, які передбачені Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін <http://surl.li/hlpc> 2. Неповна інформованість здобувачів щодо можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії та реалізації права на обрання вибіркового дисциплін. 3. Тривалість виробничої практики, яка передбачена навчальним планом (4 тиж.), не відповідає тривалості практики, яка передбачена у разі присвоєння професійної кваліфікації (не менше ніж 6 тиж.), відповідно до п. 5.3.4 Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка. 4. Невідповідність діючої процедури присудження професійної кваліфікації, тій, яка передбачена Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка. Рекомендації: 1.Привести у відповідність до затверджених Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін <http://surl.li/hlpc> механізми обрання вибіркового компонентів, які використовуються за даною ОП, врахувавши присвоєння професійних кваліфікацій. 2. Посилити інформованість здобувачів вищої освіти щодо можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії та реалізації права на обрання вибіркового дисциплін. 3. Привести у відповідність тривалість виробничої практики 4. Привести у відповідність процедуру присудження професійної кваліфікації, тій, яка передбачена Положенням про порядок реалізації студентами КНУ ім. Т.Шевченка.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ було встановлено, що обсяг ОПП та ОК відповідає вимогам законодавства та СВОУ, зміст ОПП дозволяє досягти заявлені цілі, програмні результати та відповідає предметній області, передбачено практичну підготовку та набуття soft skills, в той же час, присутнє недотримання внутрішніх процедур присудження професійних кваліфікацій та формування індивідуальної освітньої траєкторії. Тому, базуючись на голістичному підході в оцінюванні, релевантності фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОПП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 2 на рівні В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП розміщені на офіційному сайті КНУТШ (https://vstup.knu.ua/images/2022/Правила_прийому_2022.pdf), що у повній мірі забезпечує їх доступність для абітурієнтів та інших зацікавлених осіб. Базуючись на дослідженні цього документу та спілкуванні зі здобувачами ОП різних років, ЕГ вважає доцільним стверджувати про чіткість, зрозумілість правил прийому на навчання й відсутність у них дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Прийом на навчання за ОП здійснюється у відповідності до затверджених Правил прийому до КНУТШ. Вступ можливий на основі СО «бакалавр», «магістр» або ОКР «спеціаліст». Конкурсний відбір на ОП регламентується розділом III зазначених вище Правил та передбачає рейтингування вступників на основі інтегрованого конкурсного балу, що формується з результатів ЄВІ з іноземної мови та фахового вступного випробування. Додаткового вступного іспиту для абітурієнтів з інших спеціальностей не передбачено. Програма фахового випробування та приклад екзаменаційного білету розміщені на сайті економічного факультету (http://econom.univ.kiev.ua/for_future_students/master_program/part-time/), що забезпечує їх доступність для абітурієнтів та усіх зацікавлених осіб. Фахове вступне випробування охоплює матеріал за змістовними блоками «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Основи підприємницької діяльності», «Маркетинг», «Менеджмент». Випробування проводиться у письмовій формі й передбачає відповідь на теоретичні питання, розв'язання задачі та ситуаційного кейсу, виконання тестових завдань. Запропоновані форми завдань та змістове наповнення винесеної на іспит тематики враховують особливості програми й дозволяють оцінити рівень компетентностей, що потрібні для навчання за ОП. Проте, ЕГ має сумніви щодо доцільності використання у зазначеній програмі у якості рекомендованих джерел видань десятирічної та більше давності (Фірсова С.Г. Маркетинг нововведень: дослідження, сегментування, прогнозування: навч. посіб. К.: Атіка, 2010. 240 с.; Маркетинг: теорія, світовий досвід, українська практика: підручник / за ред. А.О. Старостиної. К.: Знання, 2009. 1071 с.; Скібіцька Л.І., Скібіцький О.М. Менеджмент підприємницької діяльності. Книга перша: Організація бізнесу. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2010. 820 с. та ін.)

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У закладі існують чіткі та зрозумілі процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, які регулюються Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk), Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk), Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) (<https://vstup.knu.ua/userfiles/files/instruction.pdf>). Наведені документи опубліковані на сайті ЗВО, що забезпечує їх доступність для широкого кола зацікавлених осіб. Визнання результатів навчання в рамках

академічного співробітництва із іноземними ЗВО відбувається з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS, або ж із урахуванням системи оцінювання результатів навчання, прийнятої у країні закладу-партнера (якщо використання ECTS не передбачено). Під час зустрічей з фокус-групами було з'ясовано, що здобувачі ОП обізнані про можливість визнання результатів навчання, отриманих у рамках програм академічної мобільності. Проте, у рамках спілкування з представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів, ЕГ отримала інформацію, що брати участь у програмах академічної мобільності можуть лише здобувачі денної форми навчання. За умов, коли ОП "Економічна безпека підприємництва" реалізується виключно на заочній формі, її здобувачі, фактично, обмежені у можливостях приймати участь у програмах міжнародної академічної мобільності. ЕГ вважає доцільним рекомендувати у рамках ОП відкрити набір також на денну форму навчання. Це дозволить забезпечити можливість участі у програмах мобільності для тих здобувачів ОП, які б цього хотіли, та у цілому позитивно вплине на інтеграцію програми до світового академічного простору. Слід відзначити, що рекомендують запровадження денної форми і роботодавці, що залучалися до опитування стосовно удосконалення ОП (<http://surl.li/bjalo>).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У КНУТШ не існує процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Заклад планує розробити та запровадити механізм визнання результатів неформальної освіти після нормативно-правового урегулювання відповідної процедури Національним агентством кваліфікацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Наявність зрозумілих та прозорих правил для вступу; 2. Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, є чіткою та зрозумілою для учасників освітнього процесу;

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Наявність у Програмі фахового вступного випробування посилань на застарілі джерела. 2. Неможливість участі здобувачів ОП заочної форми навчання у програмах міжнародної академічної мобільності. Рекомендації: 1. Оновити рекомендовані джерела у Програмі фахового вступного випробування з використанням сучасних українських та іноземних видань. 2. Створити умови для реалізації права здобувачів будь-якої форми навчання на академічну мобільність, що сприятиме інтеграції ОП до світового академічного простору.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та загалом враховують її специфіку. Закладом створені необхідні умови для забезпечення визнання результатів навчання в інших ЗВО (зокрема під час академічної мобільності). Виходячи з викладеного, ЕГ вважає можливим зробити висновок про загальну відповідність критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

За результатами візиту експертної комісії до КНУТШ було підтверджено, що освітній процес регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса

Шевченка», яке розміщено на сайті університету за посиланням (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf). Для аналізу відповідності освітньої програми цьому підкритерію були проаналізовані наступні матеріали: робочі програми навчальних дисциплін (<https://drive.google.com/drive/folders/>), перелік вибіркових дисциплін (<https://drive.google.com/drive/folders/>), залікова книжка студента, результати анкетування студентів (http://econom.univ.kiev.ua/for_students/questionary/), сайт ЗВО. ОП реалізується за заочною формою навчання, що відповідає вимогам стандарту. Результати опитування показали, що здобувачі вищої освіти заочною формою переважно задоволені процесом організації освітньої діяльності, формами та методами навчання і викладання. Здобувачі і з 2020 року навчаються у дистанційному форматі через епідеміологічну ситуацію в країні, тому для досягнення програмних результатів навчання використовується різноманіття методів навчання у дистанційних формах (теоретичне (із застосуванням значної кількості демонстраційних матеріалів), виконання практичних робіт та самостійне навчання, форми оцінювання рівня досягнення результатів навчання студентами є різноманітними і включають в себе: усне опитування, самостійна робота, тестові завдання за допомогою комп'ютера або дистанційних засобів навчання, заліки, екзамени. Окрім цього було встановлено застосування інноваційних способів подачі матеріалу (ОК: «Базові знання про РХБЯ», «Глобалізаційні виклики», «Світові торговельні режими» у 2020-2021 н.р. викладалися на платформі ZOOM із синхронним перекладом на українську/англійську мову. Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою є надання студентам завдань, ранжованих за складністю і орієнтованих на різний рівень та знань здобувачів освіти. Під час інтерв'ю здобувачі освіти підтвердили, що мають свободу вибору керівника кваліфікаційної роботи, проєктів, рефератів, індивідуальних завдань тощо. Доказом студентоцентрованого підходу є свідчення студентів щодо проведення регулярних опитувань після завершення кожного семестру і реагування на їх результати при складанні навчальних планів (https://docs.google.com/document/d/1syRfIs24xocdniQgFx8i8owOwSOdv_q/edit).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час інтерв'ювання студентів було встановлено, що їм своєчасно, у доступній формі надається повна інформація про кожну освітню компоненту: цілі, зміст, результати навчання та ін. Робочі програми навчальних дисциплін знаходяться на сайті університету (<https://drive.google.com/drive/folders/>) всі здобувачі вищої освіти повсякчасно мають до них доступ. Силабуси навчальних дисциплін на даній ОП відсутні. Під час інтерв'ювання керівник відділу забезпечення якості освіти Щеглюк Д.В. наголосила, що у ЗВО запроваджено наявність тільки робочих програм навчальних дисциплін. Окрім цього було встановлено, що студенти отримують інформацію щодо цілей, змісту й очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК у модульному середовищі освітнього процесу у системі TRITON, де розташовано навчально-методичне забезпечення з кожного освітнього компоненту. На початку вивчення ОК викладач знайомить здобувачів із компетентностями та ПРН, формування яких забезпечує навчальна дисципліна, її структурою, критеріями оцінювання, формами контролю, рекомендованими джерелами інформації тощо. Куратори навчальних груп надають здобувачам вищої освіти доступну і зрозумілу інформацію щодо мети, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти у КНУТШ. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти за програмою, що акредитується, до відповідних інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Спілкування зі студентами, професорсько-викладацьким складом, який забезпечує викладання за даною ОП, аналіз наукових публікацій викладачів, технічної бази кафедри екологічного менеджменту та підприємництва дозволяє зробити наступні висновки: поєднання навчання і досліджень забезпечується завдяки залученню на добровільній основі найкращих студентів до написання сумісних статей, участі у конкурсах студентських наукових робіт, студентських олімпіадах, у наукових гуртках. Студенти проінформовані про можливість публікації результатів наукових досліджень та виступають з доповідями на науково-практичних конференціях, які організуються кафедрою: Шевченківська Весна КНУТШ; Міжнародний форум EFBM'2019; 2021 (28-30.09.2021 р.), щорічної міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Зелений бізнес: життя заради майбутнього» (<http://econom.univ.kiev.ua/2021/>), беруть участь у майстер-класах (<http://econom.univ.kiev.ua/2021/>). Під час проходження практики на підприємствах здобувачі вищої освіти, які навчаються за ОП, мають змогу використовувати отримані матеріали для написання наукових робіт та кваліфікаційної роботи/проєкту. Тематика наукових досліджень здобувачів вищої освіти узгоджується із науково-дослідною тематикою кафедри «Макроекономічна стратегія реалізації європейського вектора економічного розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя» №16 БФ 040-01 (номер державної реєстрації 0116U004822), підрозділ «Теоретико-методологічні засади розвитку екологічного підприємництва, торгівлі та логістики в Україні» №16КФ 040-08.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», що затверджене Вченою радою 08.07.2019 р. (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), викладачі кафедри оновлюють зміст навчальних дисциплін, зміни до яких обговорюються на засіданнях кафедри екологічного менеджменту та підприємництва. Навчальні дисципліни «Глобалізаційні виклики» та «Світові торговельні режими» були розроблені у співпраці з професором Квентіном Мішелем з Льежського університету (Бельгія). Оскільки ОП «Економічна безпека підприємництва» у КНУТШ запроваджена у 2019 року, складно зробити висновки щодо регулярності оновлення її змісту на основі новітніх тенденцій у галузі економічної безпеки підприємництва. За словами керівника відділу моніторингу, ОП та робочі програми містять необхідну інформацію, яка корелює зі змінами в нормативно-правовій, без перезатвердження ОП. Експертній комісії був наданий проект ОП 2022 р. у якому внесені зміни, що стосуються освітніх компонент та програмних результатів навчання. Ці зміни були пов'язані з пропозиціями роботодавців і здобувачів, були враховані знання, отримані під час стажування професорсько-викладацького складу та результати наукових досліджень викладачів та здобувачів. Підставами для оновлення ОП є: ініціатива і пропозиції гаранта ОП, здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОП, викладачів програми, роботодавців; результати оцінювання якості ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу в університеті регламентують «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf) та «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУ ім. Тараса Шевченка», що затверджене наказом ректора університету від 29.06.2016 р. (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk). Саме ці документи визначають напрями діяльності учасників навчального процесу: поглиблення співробітництва та формування тісніших взаємозв'язків із закордонними і міжнародними освітньо-науковими установами, з якими укладено угоди про науково-технічне співробітництво, організаційне забезпечення академічної мобільності, стажувань викладачів (<https://cutt.ly/3RJPJv1>), залучення викладачів зарубіжних закладів освіти до читання лекцій (<https://cutt.ly/3RJPJv1>), участі у міжнародних проектах (програмах, конференціях, семінарах, симпозиумах) (<https://cutt.ly/2RZ1S5k>), практика спільних наукових досліджень та публікацій у співпраці із зарубіжними вченими (<https://cutt.ly/hRJPNto>). На ОП спільно з Українським науково-технологічним центром було залучено до навчального процесу міжнародних експертів - Марію Еспона (Аргентина), Жана Паскаля Зандерс (Бельгія) та професора Квентіна Мішеля (Бельгія). Професорсько-викладацький склад оновлює зміст освітніх компонент на основі провідного світового досвіду. Публікації в наукових закордонних виданнях, участь у наукових конференціях, симпозиумах є результатом спільної науково-дослідної роботи викладачів кафедри. Для здобувачів освіти та НПП на ОП забезпечено доступ до міжнародних науково-інформаційних ресурсів: Scopus, Web of Science, Springer Nature, Bloomberg.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у програмах навчальних дисциплін та освітній програмі результатів навчання; вони відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Впровадження автоматизації процесів навчання, яке здійснюється шляхом функціонування системи електронної підтримки навчального процесу та застосуванням у модульному середовищі освітнього процесу систему TRITON, на якій розміщуються електронні навчальні курси з дисциплін із елементами комплексної комунікації здобувачів та НПП. Налагоджено регулярне опитування здобувачів (https://econom.univ.kiev.ua/for_students/questionary/) щодо визначення рівня задоволеності методами навчання та викладання, якості викладання освітніх компонент. Високий рівень поінформованості здобувачів щодо аспектів навчання та викладання за ОП, постійне залучення студентів до науково-дослідної роботи, забезпечення їх зацікавленості до участі в конференціях, публікації результатів досліджень у формі тез і статей. Співпраця з закордонними партнерами забезпечує здобуття здобувачами і професорсько-викладацьким складом новітніх знань в галузі економічної безпеки підприємництва.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На період акредитаційної експертизи фактів щодо участі здобувачів за ОП «Економічна безпека підприємництва» у програмах міжнародної академічної мобільності не виявлено. Рекомендовано: інтенсифікувати реалізацію міжнародної академічної мобільності здобувачів даної ОП заочної форми навчання. Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів здобувачі отримують із робочих програм. Рекомендовано: розглянути можливість розробки силабусів для обов'язкових і вибіркового компонентів ОП «Економічна безпека підприємництва», які допоможуть більш ширше інформувати здобувачів про освітні компоненти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом усі підкритерії виконуються під час реалізації даної ОП. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей і програмних результатів навчання, а регулярне опитування здобувачів і роботодавців забезпечує можливість покращення та удосконалення ОП. Інформація змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання з кожної дисципліни представлена на сайті КНУТШ. Здобувачі вищої освіти за ОП «Економічна безпека підприємництва» мають змогу поєднувати навчання та дослідження шляхом практичної підготовки на підприємствах. Відбувається постійне оновлення навчальних планів, робочих програми дисциплін і навчально-методичних комплексів. Результати стажування викладачів за кордоном використовуються в освітньому процесі. Проте фактів міжнародної мобільності здобувачів за ОП «Економічна безпека підприємництва» акредитаційною комісією не виявлено. Спілкування з фокус-групами здобувачів і НПП, а також аналіз представлених на сайті КНУТШ матеріалів свідчить про позитивні сторони ОП, зокрема регулярне опитування здобувачів щодо визначення рівня задоволеності методами навчання та викладання. Експертна група вважає, що усі підкритерії загалом виконуються і Критерій 4 відповідає рівню В. Вказана слабка сторона може бути усунута за умов припинення пандемії, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а рекомендація у контексті критерію 4 може бути виконана КНУТШ.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів в університеті визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf). В режимі карантинних обмежень форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ЗВО визначає «Концепцією впровадження дистанційного навчання в освітній процес Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1458>). Контрольні заходи з кожного освітнього компоненту, їх форма та критерії оцінювання в межах кожної дисципліни визначаються у робочих програмах навчальних дисциплін, які опубліковано на сайті КНУТШ (<https://drive.google.com/drive/folders/>). Під час акредитаційної експертизи на сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка (рубрика - Студенту) не виявлено робочі програми обов'язкових навчальних дисциплін з ОП «Економічна безпека підприємства», а саме: «Правове регулювання економічної безпеки», «Митна безпека», «Кібернетична безпека». Розклад підсумкового контролю за дисциплінами відповідає графіком освітнього процесу на навчальний рік. Під час проведення фокус-груп із здобувачами освіти (взяло участь 8 здобувачів з 19 на ОП) та викладачами, було встановлено, що про критерії оцінювання в межах кожної дисципліни викладач розповідає на перших заняттях та інформація про час і форми проведення контрольних заходів, критерії оцінювання у повному обсязі доступна у віртуальному середовищі (система TRITON). У форматі дистанційного навчання здобувачів інформують про контрольні заходи і критерії їх оцінювання через системи Moodle, ZOOM, Google Meet, які використовуються для проведення дистанційних занять в університеті. У межах ОП використовуються такі форми поточних та підсумкових контрольних заходів як підсумкові контрольні роботи, усні опитування, індивідуальні завдання, іспити, заліки. Під час карантинних обмежень контрольні заходи проводяться або через системи Moodle, ZOOM, Google Meet або вибирають зручний для всіх спосіб комунікації (електронна пошта, телефон, чат-групи, форуми електронних дистанційних курсів). Під час проведення експертизи ОП було встановлено, що згадані форми контрольних заходів та критерії оцінювання є зрозумілими для здобувачів освіти, інформування щодо їх проведення здійснюється на початку вивчення дисципліни, а також інформування здійснюється через систему TRITON. Експертна група встановила, що в умовах запровадження обов'язкового дистанційного навчання університет використовує віртуальний сервіс Zoom (безкоштовна версія), систему Moodle КНУТШ, Google Meet, Google Classroom, Google Drive, та інші канали комунікації зі студентами: Skype, Viber та електронна пошта. Здобувачі вищої освіти підтвердили, що вчасно отримують інформацію щодо форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання, реалізують академічну свободу, самостійно обирають теми кваліфікаційних робіт.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до «Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємство, торгівля і біржова діяльність» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, яким встановлено, що формою атестації здобувачів вищої освіти є захист кваліфікаційної роботи магістра з присвоєнням освітньої кваліфікації: магістр підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, в університеті розроблено «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), в якому також передбачено, що атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі відкритого та публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра, що відповідає положенням стандарту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедуру проведення контрольних заходів у КНУТШ регулює «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/aRJFJS>) та «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). Інформація щодо оцінювання є доступною для всіх учасників освітнього процесу. На початку семестру гарант програми, викладачі інформують здобувачів щодо графіку освітнього процесу, графіку консультацій викладачів, контролюють їх обізнаність з розкладом складання підсумкового контролю та порядку оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Цей факт підтверджує експертна група за результатами детального аналізу нормативних документів КНУТШ, відомостей про самооцінювання та онлайн зустрічей з фокус-групами. Під час інтерв'ювання здобувачі зазначили, що вони не мають претензій до своєчасності інформування про процедури проведення контрольних заходів, де кожен з видів завдань, виконаних здобувачем протягом семестру, оцінюється визначеною кількістю балів у відповідності до схеми нарахування балів, що міститься в робочій програмі навчальної дисципліни, і виставляється у журнал викладача. Порядок повторного проходження контрольних заходів та оскарження процедури проведення і результатів контрольних заходів визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка». Вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО регулюється «Положенням про порядок конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/> pdf). В якому зазначається, що будь-який член університетської спільноти може поскаржитися на порушення етичних принципів чи норм поведінки, визначених в Етичному кодексі, зокрема письмово звернутися до керівника відповідного підрозділу, навівши докази порушень, викладених у скарзі. Керівник підрозділу у встановленому порядку організовує розгляд справи по суті та порушує клопотання перед керівництвом університету щодо її розгляду на засіданні Постійної комісії. Під час інтерв'ю здобувачі освіти підтвердили, що що на ОП прецедентів не було, а також відсутні випадки конфлікту інтересів або оскарження результатів контрольних заходів під час навчання. Посилання на форми контрольних заходів і робочі програми дисциплін є у відкритому доступі, а спілкування зі студентами підтвердило обізнаність про місце їх розташування.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти та внутрішня нормативна база ЗВО з питань дотримання академічної доброчесності закріплені в «Положенні про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/>pdf), в «Положенні про Постійну комісію Вченої ради з питань етики у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/07/1.jpeg>). Перевірку на академічний плагіат здійснюють призначені відповідальні особи на кафедрі. У ході інтерв'ювання встановлено, що перевірка кваліфікаційних робіт студентів на академічний плагіат здійснюється за допомогою сервісу Unicheck, з використанням внутрішньої бази документів університету на безоплатній основі. Роботи, які мають запозичення, повертаються на доопрацювання і їх повторна перевірка оплачується здобувачем через бухгалтерію університету. Під час фокус-групи здобувачі освіти підкреслили, що перевірка їх робіт здійснюється відповідальним від кафедри впродовж одного тижня перед засіданням екзаменаційної комісії, після якої здобувачів та керівників кваліфікаційних робіт повідомляють про відсоток унікальності перевірених робіт. Експертній комісії надано результати перевірки випускних кваліфікаційних робіт магістрів на плагіат за допомогою сервісу Unicheck. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти було поставлено питання щодо політики академічної доброчесності в університеті, при відповіді здобувачі не одразу зрозуміли питання, та продемонстрували розуміння академічної доброчесності як загальних етичних норм поведінки в КНУТШ, що передбачає, в тому числі повагу до інших учасників освітнього процесу, неконфліктність. Такий же широкий підхід передбачено нормами академічної етики, який зафіксований у заходах для популяризації академічної доброчесності серед здобувачів освіти. Випадків виявлення порушення академічної доброчесності, зі слів представників адміністрації ЗВО, на ОП зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Правила проведення контрольних заходів та їх форми для здобувачів є зрозумілими. Документи, що регламентують форми контрольних заходів та атестації, процедури проведення контрольних заходів та забезпечення академічної доброчесності під час реалізації ОП «Економічна безпека підприємництва», є чітко прописані і доступні для здобувачів та академічної спільноти. За умов впровадження карантину в КНУТШ прийнято низку положень, що регулюють особливості навчального процесу. Необхідні для навчання за ОП матеріали та нормативні документи розміщено у вільному доступі на офіційному сайті КНУТШ. У ЗВО проводиться на регулярній основі анонімне анкетування щодо рівня задоволеності здобувачів стосовно якості освітньої діяльності на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На період акредитаційної експертизи на сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка (рубрика - Студенту) не виявлено деяких робочих програм обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін з ОП «Економічна безпека підприємництва». Рекомендовано: вчасно оновлювати та слідкувати за наповненістю основної інформації для здобувача.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за ОП «Економічна безпека підприємництва» є чітко прописані у відповідних Положеннях КНУТШ, зрозумілими і заздалегідь оприлюднені на сайті ЗВО. Здобувачі вищої освіти засвідчили, що інформацію про критерії оцінювання та форми контрольних заходів вони отримують від викладачів на першому занятті, а також через систему TRITON та електронний кабінет здобувача. Атестація здобувачів відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для другого (магістерського) рівня і відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Наукові роботи як здобувачів, так і НПП перевіряються на унікальність з використанням програми «Unіcheck». В університеті реалізуються системні підходи до оцінювання здобувачів вищої освіти та здійснюється процедура дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. Експертна комісія на основі детального аналізу усіх підкритеріїв дійшла висновку, що критерій 5 відповідає рівню В, а зазначені недоліки можна усунути вже цього навчального року.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертиза наявної інформації дозволяє констатувати в цілому відповідність фахової спрямованості викладачів на ОП дисциплінам, які вони викладають. Інформацію, отриманої під час зустрічі із фокус-групами - з керівником КНУТШ, із адміністративним та академічним персоналом, із гарантом ОП «Економічна безпека підприємства» доц. Гурую В. Л., дав підставу експертній групі констатувати, що академічна та професійна кваліфікація НПП, які забезпечують реалізацію даної освітньої програми, вповні забезпечує досягнення визначених цією програмою цілей та програмних результатів навчання. Вимогами до НПП є наявність диплому про вищу освіту, науковий ступінь, атестат про вчене звання; викладання освітніх компонент на високому науково-теоретичному і методичному рівнях; стажування та дотримання норм Кодексу академічної етики. Аналіз представленого матеріалу показав, що викладачі забезпечують реалізацію ОП та програмні результати навчання, мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію, здійснюють необхідну роботу з навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів, публікують результати наукової діяльності в фахових виданнях, перманентно підвищують кваліфікацію та рівень викладацької майстерності. Зокрема, за сприяння керівництва КНУТШ викладачі, що забезпечують викладання дисциплін на ОП мали можливість підвищити свою професійну майстерність шляхом участі у наступних заходах: навчальний онлайн курс «Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme». Організатори: Advance HE, British Council, Інститут вищої освіти НАПН України (Гура В.Л.), тренінг «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (Гура В.Л.), тренінг для

академічного середовища України на тему: «Важливість стратегічного торговельного контролю та РХБЯ виклики» за сприяння Українського науково-технологічного центру (УНТЦ) (Гура В.Л.). Публікаційна активність викладачів вибіркових дисциплін свідчить про відповідність їхнього фаху дисциплінам, які вони викладають. Тематика та напрям підвищення кваліфікації відповідають профілю дисциплін, що викладаються.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів здійснюється відповідно до «Порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/GRJGoeJ>), де визначено кваліфікаційні вимоги до претендентів і порядок проведення оцінки професійного рівня та відбір кандидатів. Під час інтерв'ю з науково-педагогічними працівниками та представниками структурних підрозділів з'ясовано, що конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, об'єктивності та обґрунтованості рішень та неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Оцінювання рівня професійної кваліфікації претендента на посаду здійснюється на підставі досягнутих ними показників, що визначають кваліфікацію працівника відповідно до спеціальності згідно п.38 Ліцензійних умов. Експертна комісія під час інтерв'ювання одержала підтвердження того, що результати виконання умов трудового контракту впливають на продовження трудових відносин із НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Для реалізації програмних результатів навчання ЗВО залучає до освітнього процесу роботодавців. Під час онлайн спілкування з роботодавцями: Веренікіна О. (директор ТОВ «Де Ла Марк»), Давидовського В. та Анохін І. (Інститут ядерних досліджень), Белякової Н. (Хмельницька торгово-промислова палата), Ткачено Н. (Торгово-промислова палата) встановлено їх участь в забезпеченні здобувачам вищої освіти місць для проходження практики на підприємствах з можливістю подальшого працевлаштування, а також проведенні здобувачами під час переддипломної практики досліджень за темами кваліфікаційних робіт. Під час інтерв'ювання, не було підтверджено зі сторони роботодавців про залучення їх у проведенні практичних занять, їх участь в обговоренні цілей, орієнтації та основного фокусу ОП, узгодженні спільних тематик наукових досліджень кафедри екологічного менеджменту та підприємництва. Залучення роботодавців до викладання дисциплін та проведення практичних занять за ОП на підприємстві, зі слів студентів, ускладнено через карантинні заходи, але вони відзначили, що відбуваються зустрічі з роботодавцями на яких проходять консультації студентів щодо перспектив працевлаштування. У КНУТШ створена Експертна рада роботодавців та випускників економічного факультету (<https://cutt.ly/ZRJH09G/>), метою якої є забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців на економічному факультеті через консолідацію та координацію інтелектуального потенціалу, матеріально-технічних і корпоративних ресурсів залучених стейкхолдерів. Кафедрою підписані угоди про співробітництво з підприємствами й установами: Головне управління статистики (м. Київ), ТОВ «Сапінца» (м. Київ), ТОВ «Технотек» (м. Київ), ТОВ «Маркін Медіа Груп» (м. Київ) та Спільною підприємств малих, середніх і приватизованих підприємств України.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Фактів залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу за ОП «Економічна безпека підприємництва», зокрема проведення аудиторних (практичних і лабораторних занять) не встановлено. Водночас, інтерв'ювання фокус-групи з числа роботодавців та адміністративним персоналом було встановлено, що вони залучаються в якості консультантів з окремих питань управління інноваційними процесами у сфері підприємництва та носять загальний характер, залучаються до участі у відкритих лекціях, виїзних заняттях на підприємства. За ОП «Економічна безпека підприємництва» проводились гостьові лекції за участі експертів галузі, зокрема було залучено міжнародного експерта Жана Паскаля Зандерса (Бельгія) при викладанні навчальних дисциплін «Базові знання з РХБЯ» та «Експортний контроль товарів і технологій подвійного використання» (<https://www.the-trench.org/>) і професора Льежського університету Квентіна Мішеля (Бельгія) (<https://cutt.ly/3RJYwl>) при викладанні дисциплін «Глобалізаційні виклики» та «Світові торговельні режими». При спілкуванні зі студентами та випускниками даної ОП було отримано підтвердження, що ці лекції дійсно відбувались в рамках угоди про співпрацю з Українським науково-технологічним центром.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Сприяння професійному розвитку викладачів регламентується «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). У процесі акредитації виявлено, що університет

сприяє та надає можливості для професійного розвитку викладачів: стажування у вітчизняних та закордонних установах; вебінари; методичні семінари, присвячені актуальним проблемам вищої освіти, науково-практичні конференції з проблем вищої освіти, а саме: проф. Купалова Г.І. та доц. Гура В.Л. в 2021 р. пройшли тренінг «Importance of strategic trade control and CBRN challenges» («Важливість стратегічного торговельного контролю та РХБЯ: виклик»), який проводив Український науково-технологічний центр (м. Київ); доц. Бердар М.М. пройшла стажування з проблем запровадження новітніх та інноваційних методів викладання у Малопольській школі державного управління, Економічному університеті у м. Кракові, Польща (2020 р.); доц. Гура В.Л. навчається у докторантурі Інституту Доктора Яна-Урбана Сандала (Норвегія); доц. Коренева Н.О. та ас. Малиновська Д.К. отримали сертифікати про володіння англійською мовою, що дозволяє їм викладати дисципліни англійською мовою. Додатково надана розширена таблиця зведеної інформації про викладачів ОП свідчить про те, що НПП, які залучені до викладання за ОП, пройшли підвищення кваліфікації за відповідними курсами очно та у дистанційному форматі та мають сертифікати за результатами стажування за напрямком ОП, деякі з викладачів володіють іноземною мовою на рівні B2.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом матеріальних та моральних заохочень. Матеріальне стимулювання НПП здійснюється за сумлінне виконання посадових обов'язків, дотримання у роботі вимог чинного трудового законодавства, новаторство у науково-педагогічній діяльності, за досягнення високого рівня викладацької майстерності, захист кандидатської та докторської дисертації, отримання патенту, публікацію статті у виданнях, що цитуються у наукометричних базах Scopus, Web of Science, підготовку матеріалів для отримання гранту тощо. Під час онлайн спілкування з викладачами кафедри екологічного менеджменту та підприємництва, що забезпечують освітню діяльність на ОП "Економічна безпека підприємництва", експертна група одержала підтвердження щодо матеріального стимулювання НПП. Також викладачі констатували, що дієвим у КНУТШ є й моральне стимулювання, що здійснюється шляхом їхнього нагородження за сумлінну працю, з нагоди державних свят та до визначних і пам'ятних дат держави, Університету та професійних свят; за підсумками проведення конкурсів та іншу діяльність, що сприяє підвищенню престижу ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та наукова кваліфікація викладачів, що задіяні у реалізації ОП забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Чітко регламентована та налагоджена прозора процедура конкурсного відбору компетентних науково-педагогічних працівників. КНУТШ сприяє професійному розвитку викладачів через співпрацю з науковими установами в Україні та за кордоном, виконання фахових наукових досліджень. Позитивною практикою є те, що здобувачі мають можливість слухати лекції міжнародних експертів (Жана Паскаля Зандерса (Бельгія) та професора Льежського університету Квентіна Мішеля (Бельгія)). Роботодавці співпрацюють у рамках заключених угод. Викладачі мотивовані до підвищення професійної та викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Професіонали-практики не в повній мірі залучені до аудиторних занять за цією ОП для проведення практичних робіт. 1.Рекомендовано разово чи періодично для проведення практичних занять залучати професіоналів-практиків, зокрема підприємства, діяльність яких дозволяє реалізувати унікальність ОП. Активізувати їх участь у освітньому процесі шляхом залучення для оновлення освітніх компонентів згідно їх рекомендацій, а також для участі в екзаменаційній комісії із захисту кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Відповідність кадрового складу дисциплінам, що формують ОП, загальній спрямованості та змісту ОП, наявність можливостей для професійного та фахового зростання дозволяє оцінити відповідність Критерію на рівні В. Недостатній рівень залучення практиків до освітнього процесу може бути усунений досить швидко з огляду на встановлену зацікавленість роботодавців у розвитку ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові ресурси ОП формуються відповідно до Статуту закладу, складаються з коштів державного бюджету, затверджених у кошторисі ЗВО та з надходжень із інших джерел, не заборонених законодавством, з дотриманням принципів цільового та ефективного використання коштів, публічності та прозорості у прийнятті рішень. Під час онлайн-огляду ЕГ переконалася, що матеріально-технічна база КНУТШ дійсно відповідає встановленим вимогам і є цілком достатньою для забезпечення освітнього процесу та соціально-побутових потреб здобувачів і НПП. У процесі підготовки здобувачів за ОП можуть бути використані 25 аудиторій, з яких 14 – обладнані сучасною мультимедійною апаратурою; 5 спеціалізованих комп'ютерних класів з необхідним програмним забезпеченням: Windows (ліцензія), Office (ліцензія), R-Studio (free), R (free), Microsoft Project професійний 2013 (ліцензія), Spider Project Professional (Demo-версія). Кожен комп'ютер, що є частиною локальної мережі КНУТШ, має доступ до МНБД Scopus, WoS та Springer Nature. За фінансової підтримки Європейської комісії для здобувачів ОП технічно обладнано та облаштовано меблями аудиторію №212/2. Згідно зі Статутом (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>) здобувачі можуть користуватися буфетом, їдальнею, гардеробом, навчальною, науковою, виробничою, спортивною, культурно-освітньою, побутовою та оздоровчою базами КНУТШ. Здобувачі також мають доступ до бібліотечних фондів НБ імені М.Максимовича, які забезпечують їх необхідними навчальними матеріалами (підручниками, посібниками, НМК тощо). Під час спілкування з ЕГ здобувачі також повідомили, що необхідне навчально-методичне забезпечення розміщується викладачами на сайті економічного факультету. Проте, слід зазначити, що на момент проведення акредитаційної експертизи, РПНД низки ОК («Правове регулювання економічної безпеки», «Митна безпека», «Кібернетична безпека») у відповідній папці відсутні. У цілому ж, ЕГ може констатувати, що наявні фінансові ресурси, МТБ і навчально-методичне забезпечення здатні забезпечити досягнення цілей ОП та ПРН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей з учасниками освітнього процесу ЕГ встановлено, що викладачі і здобувачі вищої освіти мають вільний та безоплатний доступ до потрібної інфраструктури та інформаційних ресурсів, що використовуються для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечність освітнього середовища для здобувачів гарантується п. 4.3 Статуту КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>). Під час онлайн-візиту ЕГ мала змогу переконалися, що заклад приділяє необхідну увагу заходам протипожежної безпеки: на всіх поверхах є план-схеми евакуації та вогнегасники. Здобувачі можуть звернутися за медичною допомогою до Університетської поліклініки (<https://clinic.knu.ua>). Ментальним здоров'ям та психологічним станом здобувачів опікується психологічна служба (<https://psyservice.knu.ua>), яка пропонує усім здобувачам пройти на своєму сайті тестування на необхідність психологічної підтримки та, за потреби, отримати online-консультацію. В умовах пандемії COVID-19 у приміщенні закладу допуск дозволяється лише за наявності захисної маски (респіратор), прибирання відбувається з використанням антисептичних засобів, учасники освітнього процесу дотримуються соціальної дистанції. За підсумками огляду матеріально-технічної бази університету та спілкування з фокус-групами, ЕГ має змогу зробити висновок, що освітнє середовище закладу є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час спілкування з ЕГ, здобувачі повідомили, що отримують освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку у повній мірі. Звертаються за такою підтримкою здобувачі, здебільшого, до гаранта ОП. Комунікація зі здобувачами відбувається безпосередньо (під час навчального процесу, через онлайн-зустрічі) та опосередковано (через офіційний сайт закладу (<http://www.univ.kiev.ua>), сторінку економічного факультету (<http://econom.univ.kiev.ua>), Telegram-чат з гарантом) що особливо актуально в умовах карантинних обмежень. Консультативну допомогу у відповідності до напрямів своєї діяльності здобувачам надають Рада молодих вчених, органи студентського самоврядування, відділ академічної мобільності та інші структурні підрозділи

КНУТШ. Від випускників ОП ЕГ отримала інформацію про належний консультативний супровід та відповідну організаційно-інформаційну підтримку від закладу протягом навчання за програмою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Університет забезпечує достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. У КНУТШ розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/equal-opportunities/Poryadok-suprovodu-osib-z-invalidnistyu.pdf>) та Концепцію розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/equal-opportunities/Concept-of-inclusive-education-development.pdf>), що визначає стратегічні вектори розвитку закладу у сфері забезпечення сприятливого університетського середовища для осіб з особливими освітніми потребами. Окрім того, згідно п.7.9 Статуту КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), особи з особливими освітніми потребами, зумовленими станом їх здоров'я, мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності; спеціальний навчально-реабілітаційний супровід і вільний доступ до інфраструктури. Під час онлайн-огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано необхідну для людей з особливими освітніми потребами інклюзивну інфраструктуру (пандус, ліфти, спеціальні санітарні кімнати). Наразі осіб з особливими освітніми потребами на ОП не навчається.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У КНУТШ політика й процедури вирішення конфліктних ситуацій визначаються Етичним кодексом університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>) та Порядком вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://sociology.knu.ua/sites/default/files/docs/conflict.pdf>). Будь-який член університетської спільноти може поскаржитися на порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, зокрема письмово звернутися до керівника відповідного підрозділу, навівши докази фактів, викладених у скарзі. Керівник підрозділу у встановленому порядку організовує розгляд справи та порушує клопотання перед керівництвом університету щодо її розгляду на засіданні Постійної комісії, яка реалізує університетську політику в галузі етики. Слід відзначити, Постійна комісія не розглядає анонімні повідомлення, що створює перепони для забезпечення належної конфіденційності особи, яка повідомляє про конфліктну ситуацію. ЗВО приділяє значну увагу протидії корупції: в університеті затверджено Антикорупційну програму (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antycoruptsiyna_prohrama.pdf), функціонує поштова скринька для інформування про випадки корупції (anticor@univ.kiev.ua). Здобувачі та випускники ОП під час зустрічей з ЕГ повідомили, що за час їх навчання випадків конфліктних ситуацій не траплялося.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

- достатня для досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання матеріально-технічна база; - освітній простір адаптований для інклюзивної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Відсутність на сайті РПНД деяких ОК; 2. Відсутність механізму інформування про конфліктну ситуацію на засадах конфіденційності. Рекомендації: 1. Забезпечити вчасне розміщення відповідних навчально-методичних матеріалів на офіційних ресурсах ЗВО; 2. Забезпечити учасникам освітнього процесу можливість на засадах конфіденційності інформувати ЗВО про виникнення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічна база ЗВО є цілком достатньою для реалізації ОП та досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Заклад прикладає зусилля для створення студентоцентрованого освітнього середовища, безпечного для здобувачів та адаптованого для інклюзивної освіти. Виходячи з викладеного, ЕГ констатує загальну відповідність критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються сукупністю внутрішніх документів: “Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/hzls>; Наказ ректора від 05.03.2018 р. за №158-32 “Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм”, <http://surl.li/iprl>; Наказ ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 “Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника”, <http://surl.li/iprk> (з додатками). Наказ ректора “Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм” від 08.07.2019 р. за №601-32, <http://surl.li/ipue> “Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка”, затвержене Наказом ректора від 08.07.2019 р. за №603-32, <http://surl.li/bjnyu>. Відкриття програми передбачає її обґрунтування, погодження на НМК структурного підрозділу, розробку проекту опису програми, її експертизу та затвердження. Обґрунтування та проект опису програми виконується гарантом та проектною групою. Процедури моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм визначені в Розділі II.2 та II.9 <http://surl.li/bjnyu>. Найбільша відповідальність у процедурах розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм покладається на гаранта. Дана ОП була створена на запити Європейської Комісії та УНТЦ, а також підтримана вітчизняними роботодавцями. Початково – як освітньо-наукова програма, але, після першого набору (4 особи на денній формі навчання), спілкування з роботодавцями, вивчення запиту на ОП визначило необхідність її переформатування до освітньо-професійної та реалізацію на заочній формі навчання. Зазначено дозволило збільшити набір на програму до 12 осіб (2020-2021 н.р.) та 19 осіб (2021-2022 н.р.). Зараз проектна група працює над проектом програми, який надано через систему НА. В його розробці, як було зазначено на фокус-групах, розробники спиралися на результати обговорень з різними групами стейкхолдерів, подальшою співпрацею з Європейською комісією, УНТЦ, результати презентації ОП в інших закладах освіти, в т.ч. й за кордоном, підвищеною актуалізацією питань безпеки в аспекті глобальних викликів, перед якими зараз опинилася Україна. Отримані ЕГ докази дозволяють стверджувати, що закладом здійснюється систематична робота щодо розвитку даної ОП відповідно до визначених процедур.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що пропозиції здобувачів вищої освіти збираються: 1) через анкетування (шляхом гугл-форми), узагальнюються та представляються результати, (<http://surl.li/bjpyum>); 2) шляхом спілкування під час зустрічей з гарантом та зав. кафедрою (результати спілкування та пропозицій обговорюються на засіданнях кафедри – витяг з пр. №2 від 25.09.20р., №2 від 11.10.21р., 8 від 19.04.21р.). Студентське самоврядування дотичне до перегляду ОП шляхом участі в методичних комісіях та Вченій раді КНУТШ, а також в проведенні опитувань (підтверджено на фокус-групі). Студентський парламент залучений до поширення опитувальних форм та збору результатів, які передаються адміністрації. Представники студентського парламенту зазначили про факти змін в освітньому процесі, які відбулися на основі результатів опитувань (заміна викладача), що свідчить про дієвість та впливовість студентства. Здобувачі та випускники зазначили, що тісно комунікують з гарантом, який цікавиться їх думкою щодо розвитку ОП. Гарантом, через систему НА, надано проект ОП, який базується на результатах опитування всіх груп стейкхолдерів.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

КНУТШ та кафедра, яка є базовою для реалізації даної ОП, мають розгалужену мережу партнерів (<http://surl.li/aqbyss>) та тісну співпрацю з ними. Пропозиції від роботодавців збираються як в усній, так і письмовій формі, через опитування (<http://surl.li/bjalo> <http://surl.li/bjalu>) та обговорення на комунікативних заходах і

засіданнях кафедри. Роботодавці залучаються до обговорення ОП, що оприлюднено на сайті та відображено у витязі з протоколу засідання кафедри №10 від 26.05.21 (надано через систему НА). Серед роботодавців-стейкхолдерів слід відмітити METRO Cash & Carry Україна, Німецько-українська ТПП, МКД-консалтинг, ТОВ «DeLaMark», ТОВ «Оріон Груп», ТОВ «Транском-ВА», Фарма-Старт (<http://surl.li/aqbuw>), а також Київська та Хмельницька ТПП; Інститут ядерних досліджень НАН України, які є базою для проходження практики та виконання кваліфікаційної роботи. Вибір саме таких роботодавців є доцільний для даної ОП, адже враховує як аспекти підприємницької, торгівельної діяльності, так і зорієнтованість ОП на безпеку та експортний контроль. Присутній на засіданні кафедри засновник МКД-консалтинг порадив удосконалювати ОП шляхом впровадження практичних майстер-класів та розвивати soft skills, для посилення практичної підготовки, що корелює з баченням розробників щодо прикладного характеру програми. За результатами опитування роботодавців було сформовано напрямки удосконалення: посилити [зв'язок зелених фінансів, біржових технологій та цілей сталого розвитку, більше уваги приділити формуванню компетентності управління ризиками діяльності підприємства та практичним навичкам економічної безпеки підприємства, передбачити в майбутньому денну форму навчання та збільшити направленість програми на практичне застосування здобутих знань]. Присутні на фокус-групі роботодавці відмітили свою залученість до формування завдань та змісту виробничої практики, наголосили на актуальності ОП, виказали задоволеність рівнем підготовки здобувачів та зацікавленістю їх подальшого працевлаштування.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За даною ОП заочної форми навчання перший випуск здобувачів (12 осіб) здійснено у грудні 2021р. У закладі діє відділ сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками, а на факультеті працює центр кар'єри та працевлаштування економічного факультету. Під час фокус групи з представниками даних структур було зазначено про регулярні кар'єрні заходи як в межах факультету: «Економікс», «Світ професій – економіст», «Ярмарок вакансій» (останній був у вересні 2021р., куди запрошувалися й здобувачі даної ОП), так і в межах КНУТШ: фестивалі (в запланованому планує взяти участь 38 роботодавців). На даних заходах роботодавці запрошують на стажування чи на вакансію. Планується опитування здобувачів щодо виявлення інтересів подальшого працевлаштування. Для оперативної комунікації та інформування діють канал в телеграмі (близько 8000 підписників) та група в Fb. В КНУТШ діють Асоціації випускників (Alumni груп), які сприяють взаємодії випускників та представників закладів. Так як дана ОП реалізується за заочною формою навчання, то більшість з них вже працюють чи мають власний бізнес (зазначено на зустрічі з випускниками), в той же час, гарант ОП активно сприяє працевлаштуванню здобувачів, надає відповідні пропозиції студентам. Випускники програми працевлаштовуються в торгово-промислових палатах, Інститут ядерних досліджень НАН України, також вони бажані на комерційних підприємствах. Роботодавці зазначили високу зацікавленість в працевлаштуванні та навели конкретні приклади, зокрема, К. Нестерук працевлаштована в ТПП. Випускниця ОП Кишко Л., маючи власний бізнес, завдяки навчанню на ОП змогла провести ряд успішних удосконалень та залучена до діяльності Хмельницької ТПП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Початково освітня програма була освітньо-науковою, на яку відбувся перший набір магістрів на денну форму (4 здобувачі) у 2019-2020 н.р., а випусковою стала кафедра екологічного менеджмента та підприємництва Але, враховуючи побажання майбутніх роботодавців, які бажали навчати власних співробітників, запити потенційних здобувачів, освітня програма була затверджена та введена в дію наказом ректора КНУТШ 14.02.2020 року за №109-32№ як освітньо-професійна із заочною формою навчання. Такі зміни дозволили збільшити набір у декілька разів: 2020-2021 н.р. - 12 осіб; 2021-2022 н.р.- 19 осіб. На даному етапі освітня програма готується до перегляду. Зауваження та рекомендації від усіх стейкхолдерів збираються як в письмовій (анкетування, рецензії), так і в усній формах (під час засідань кафедри, участі в науково-комунікативних заходах, особисто під час спілкування з гарантом та завідувачем кафедри). На резервній зустрічі, розробники проекту ОП обґрунтували зміни та зауважили, що спиралися на пропозиції стейкхолдерів (проект ОП, надано через систему НА). ВСЗАО не відмічено некоректного дотримання внутрішніх процедур присвоєння професійних кваліфікацій, які присутні на ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана освітньо-професійна програма проходить акредитацію вперше. Результати попередніх акредитаційних експертиз за словами керівництва найчастіше стосуються блочної системи вибірковості, усунення якого проводиться через рекомендацію гарантам зазначати можливі варіанти здійснення вибірковості. Керівниця відділу забезпечення якості освіти зазначила, що ведеться систематична робота щодо узагальнення та опрацювання результатів попередніх акредитацій, які комунікуються дотичним особам. та є основою для прийняття управлінських рішень.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у КНУТШ (<http://surl.li/iph>) передбачено багаторівневе функціонування системи забезпечення якості освіти: 1) здобувачі освіти; 2) представники академічної спільноти (кафедри, НПП, гаранті ОП, проєктні групи) та роботодавці – розробляють, реалізують, моніторять, пропонують зміни ОП; 3) структурні підрозділи, керівні та дорадчі органи (НМК), тощо – впроваджують, адмініструють, моніторять, залучаються стейкхолдерів до удосконалення; 4) загальноуніверситетські структурні підрозділи, що відповідають або залучені до реалізації заходів із забезпечення якості, дорадчі органи – розробка, узгодження та імплементація загальноуніверситетських рішень, документів, процедур, проєктів; 5) Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада – затвердження та закриття ОП, стратегічних рішень, конкретних політик та заходів щодо забезпечення якості освіти. Під час спілкування на фокус-групах, відкритої зустрічі, на основі вивчення наданих витягів з протоколів засідання кафедри, ЕГ встановила, що академічна спільнота як КНУТШ, так і інших ЗВО дотична до обговорень та удосконалення ОП (витяг з пр. засідання кафедри №10 від 26.05.21; <http://surl.li/aqbuw>). Слід відмітити важливу роль гаранта в прийнятті рішень щодо внесення змін до ОП, підтримку НМК факультету та відділу забезпечення якості освіти через ефективну комунікацію, використання програми Тритон, яка спрощує формування НП та запобігає технічним помилкам; розробку типових форм освітніх та робочих програм, їх перевірку.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Прагнення університету до постійного підвищення культури якості вищої освіти. Чітко визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Сприяння працевлаштуванню студентів та випускників завдяки діяльності відділу працевлаштування та роботі з випускниками. Існування Ради роботодавців, яка допомагає у процесах вдосконалення ОП. Проводяться щорічні он-лайн опитування різних груп стейкхолдерів, що дозволяють визначати напрями вдосконалення освітньої діяльності та освітнього процесу. Формуються Асоціації випускників (Alumni груп), які сприяють інтеграції між НПП та випускниками.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

До слабкої сторони можна віднести невчасне реагування на некоректне застосування внутрішніх процедур присвоєння професійних кваліфікацій. Експертна група рекомендує співвіднести існуючі практики присвоєння професійних кваліфікацій, внутрішні процедури та нормативно-правове забезпечення в цій сфері від НАК та усунути виявлені розбіжності.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Здобувачі вищої освіти та роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнер. Експертна комісія пересвідчилась у тому, що внутрішня система забезпечення якості освіти орієнтована на взаємодію всіх учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін. ОП в контексті критерію 8 загалом відповідає вимогам, із певними рекомендаціями для покращення освітнього процесу.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У внутрішніх документах КНУТШ окреслені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Відповідні документи розміщено у різних розділах офіційного сайту ЗВО: розділ «Офіційна інформація» - Статут (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>), Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>), Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), Положення про факультет (інститут) університету (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/polozhennya-Faculty.pdf>), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>), Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-in-University.pdf>), Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>); сайт структурного підрозділу «Відділ академічної мобільності» - Положення про порядок перезарахування результатів навчання (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk), Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk), Стратегія міжнародного співробітництва КНУТШ (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=1566&lang=uk); сайт підрозділу «Науково-методичний центр організації навчального процесу» - Концепція впровадження дистанційного навчання в освітній процес (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/30062020%20Kontseptsia%20dystantsiynogo%20navchannya.doc>), Положення про опитування здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_Oputuvanya_2020.pdf), Положення про ради роботодавців (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_Rad-Robotodavc_2020.pdf). Під час спілкування з фокус-групами ЕГ мала змогу переконатися, що учасники освітнього процесу обізнані про діючі правила і процедури, які викладені у наведених документах та знають про їх наявність на офіційних ресурсах ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ЗВО відсутній проект ОП для обговорення. Посилання на проект, що наведене у звіті про СО, неактивне. Зі слів гаранта та НПП, на момент проведення акредитаційної експертизи планується розміщення на сайті факультету нового проекту ОП, яке затримувється через внутрішні чинники (проходження перевірки НМК). Інформації ж щодо наявності на сайті попереднього проекту (який мав бути покладений в основу діючої редакції ОП) ЕГ не надано.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У рамках проведення акредитаційної експертизи було встановлено, що на сайті економічного факультету оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОП «Економічна безпека підприємства» (http://econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2018/06/ОПП-Економічна-безпека-заочна-форма_нова-версія-на-сайт-1.pdf). У програмі зазначено її мету, програмні результати навчання та компоненти. На сайті економічного факультету також розміщені РПНД (http://econom.univ.kiev.ua/for_students/методичне-забезпечення-навчальних-д/) та навчальний план ОП (<http://econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2021/10/План.pdf>). Наведеної на ресурсах закладу інформації цілком достатньо для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства про ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сайт закладу забезпечує користувачам доступ до значної кількості внутрішніх документів, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутність на сайті проекту ОП для публічного обговорення та узагальненої таблиці прийнятих/відхиленних пропозицій щодо удосконалення. Рекомендація: забезпечити своєчасне розміщення на офіційних ресурсах закладу проекту ОП з метою отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 9.1 та 9.3. Невідповідність за підкритерієм 9.2 може бути виправлена у найближчий час. Враховуючи всю цілісність встановлених фактів та їх контексту, ЕГ вважає можливим стверджувати про загальну відповідність критерію 9 з невеликими, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Освітня програма "Економічна безпека підприємництва" є унікальною та перспективною, забезпечена потужним кадровим та матеріально-технічним потенціалом. Освітнє середовище, сформоване в Київському національному університеті ім. Т.Шевченка сприяє розвитку викладачів та здобувачів, а також є спрямованим на постійний розвиток. Заклад обіймає перші позиції в рейтингах університетів України. Гарант та представники КНУТШ активно були залучені до фокус-груп, комунікації та обміну інформацією, в цілому сприяли проведенню акредитаційної експертизи. Під час зустрічей відбувалися незначні зміни в складі фокус-груп, які не були суттєвими та не вплинули на повноту та якість інформації. Зміни, які відбувалися через технічні (неможливість доєднатися) або об'єктивні причини (хвороба) погоджувалися в двосторонньому порядку.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Смачило Валентина Володимирівна

Члени експертної групи

Пелик Леся Василівна

Рязанов Микола Романович